47ste jaar. — Nr 3. Zaterdag 6 Januari 1900.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, nr 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :
Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **25** centimes per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

BUITENGEWONE PREMIE

aan onze geabonneerden.

Portret in Olieverf.

Alle geabonneerden aan den *POSTRIJDER*, oude of nieuwe, hebben recht op eene artistieke premie, van het grootste belang.

Ingevolge eene overeenkomst welke wij gesloten hebben met M. TH. LAFORCE, kunstschilder van talent zal ieder onzer geabonneerden **kosteloos** recht hebben op zijn PORTRET IN OLIEVERF, (grootte portret-visietkaart) op houten paneel, 14 × 10, zonder kader, of wel op eene prachtpremie, van eene waarde van 25 *fr.* **voor fr. 6,50.**

Deze premie bestaat in een *portret in olieverf*, met aanzienlijke vergrooting der modellen visietkaart, in eenen prachtigen gulden en fluweelachtigen kader, stijl acanthe, 32 × 28, en geeft recht : 1° op de volstrekte gelijkenis, 2° op de ongeschonde teruggaaf der model-photographieën.

Om eene dezer premiën te bekomen, is het voldoende aan den schilder eene goede photographie te sturen, vergezeld van een premie-bon.

Dit bon, dat al de noodige inlichtingen inhoudt, zal door ons geleverd worden aan elken geabonneerden die er aanvraag zal van doen, aan den uitgever van den *POSTRIJDER* (*onder voorwaarde er eenen postzegel van* 10 *centiemen bij te voegen, om de verzendingskosten te dekken*).

Proeven deze bijzondere premiën zijn tentoongesteld in de bureelen van den *POSTRIJDER* der provincie Limburg, Groote Markt, 37 & 39, te Tongeren.

De personen die den *Postrijder* niet regelmatig zouden ontvangen, worden verzocht ons er onmiddelijk kennis van te geven.

Voor den Paus.

Inschrijving, geopend door den Bond der Katholieke Dagbladschrijvers van België :

BEDRAG DER 4 EERSTE LIJSTEN :
Fr. 25,443 65.

Mejufrouw M. Meyers, rentenierster, fr. 10.

De *gilten* kunnen gezonden worden aan het bureel van den *Postrijder* of aan Mr L. MALLIE, Bergstraat, 52, Brussel.

TONGEREN, DEN 6e JANUARI 1900.

VAN ALLES WAT.

Met een nieuw jaar komt nu ook in België een nieuw kiesstelsel in voege : de E. V. is wet geworden. Zij zal toegepast worden bij de kiezing van Mei aanstaande.

Wij zijn op een dier keerpunten der geschiedenis gekomen, welke bijna onvermijdelijk bij de eenen onrust, bij de anderen hoop verwekken.

Ik zie echter sekere katholieken, die reeds te veel van het eerste gevoel bezield zijn ; ik geloof dat zij ongelijk hebben en dat de toekomst hunne sombere voorzichten wel zal logenstraffen.

Zij waren het E. V. stelsel niet genegen, en hebben het krachtdadig bestreden.

En wat blijft er hen nu te doen, nu dat, zooals wij meenen, het heil des lands, het eenige oogmerk moet zijn ?

Is het niet onbetwistbaar dat zij zich, als burgers, moeten onderwerpen aan eene regelmatig tot stand gebrachte inrichting, en er, als katholieken, zooveel mogelijk profijt uit moeten trekken ?

Zijn er leden der rechterzij, die, zooals zij zelf gezegd hebben, de wet gestemd hebben, ondanks hun persoonlijk voorkeur als « gelatenen. »

Welnu, die vaderlandsche *gelatenheid* dringt zich op als een gebiedende plicht, bij allen, die tegen de wet gestemd hebben.

En die gelatenheid moet rechtzinnig en *krachtdadig zijn*, niet zoo eene, die vergaat in nutteloze vitterijen, maar eene, die eigenliefde doet zwijgen, en moedig de hand aan het werk doet slaan, om te beletten dat het kwade op het goede de overhand behale.

Het uur van redetwisten is nu voorbij. Voortaan is het 't werk, dat zich opdringt aan heel het katholiek leger, aan de hoogste leiders gelijk aan de geringste soldaten.

Eer het vijf maanden van hier is, slaan al de partijen, die België verdeelen, vóór de kiesbus ; is er één katholiek, wien de belangrijkheid van dezen strijd ontgaan zal, en die zich onthouden kan, ten tol van zijne persoonlijke werkzaamheid en van zijnen invloed te betalen ? Geen enkele.

Dus, allen op, om de zegepraal van 1900 mee te vieren en te verdienen !...

* * *

Onze logiebazen willen de priesters als staatsambtenaren doen doorgaan, omdat zij van den Staat eene vergoeding ontvangen in vergelding van betgeen de mannen van het schrikbewind aan de kerken ontstolen hebben.

Eerst de bestaanmiddelen der Kerk afstelen en dan tot de christenen zeggen, gaat uw zangen, bekostigt uwe kerken en uwe priesters zelf, wij hebben er geene noodig

Zij zijn tevreden met den buit hunner voorgangers.

Napoleon, alhoewel hoegenaamd geen pietarbijter, oordeelde er anders over. Hij had schrik van een land zonder godsdienst en aanzag dien toestand als een gevaar voor de orde. Het was alsdan dat hij den 26 Messidor, jaar IX, de onrechtvaardigheid der kerkroovery wilde herstellen door het concordaat.

« Er moeten tempels zijn, zegde onder andere het verslag van Portalis, waar de gelooviges kunnen vergaderen.

» Anderzijds, zoo een godsdienst niet kan bestaan zonder bedienaars, is het billijk dat deze bedienaars, voor de levensbenoodigheden verzekerd worden, indien men wil dat zij hun ambt waardig uitoefenen.

» Het is zelfs noodig dat de ministers der eerediensten ook ministers van weldadigheid kunnen zijn en middelen bezitten om de armoede te lenigen en den tegenspoed te verzachten.

» Er was vroeger ruimschoots, door vrijlieddadige giften, in het bestaan der ministers der eerediensten voorzien ; vervolgens heeft men de kerken rijkelijk begiftigd en nu heeft deze goederen en bezittingen der geestelijkheid willen beperken. Deze goederen zijn verdwenen en de bedienaars zijn oprecht verplicht, van den godsdienst het nodige af te bedelen dat hun ontbreekt.

» *Met de goederen van de katholieke geestelijkheid tot goed van staat te verklaren, heeft men begrepen dat het rechtvaardig was in hi bestaan dezer bedienaars te voorzien.* »

Zo luidt de akte van restitutie, door Napleon ondertekend, aangaande de wederopbouw van den kleinen interest der kloosters en kerkgoederen over honderd jaren doo het schrikbewind gestolen.

En vandaag wil de geuzenpers den kortzichtige liedenwijsmaken dat de kerken en de geestelijken uit de Staatskas bezoldigd worden !

Trouwen of jongman blijven,

WAT KIEST MEN ?

Ziedaar eene vraag die dagelijks gedaan wordt en het hoofd van menige jongman en van menig meisje doet draaien.

Want het gaat met het huwelijk gelijk met eene kooi, waar meerlen inzitten. De meerlen die nog buiten de kooi zitten te fluiten, doen alle geweld om in de kooi te kunnen, en de meerlen die er in zijn, doen paardengeweld om er uit te geraken, al houden ze niet op de meerlen, die buiten zijn, te lokken en in te roepen.

Vele getrouwden beklagen hunnen band, niettemin, ik zeg : trouwen is gewonnen !

Laat eens hooren wat de vijanden van het trouwen, de oude jongmans, tegen het trouwen zoo al inbrengen :

» Als men jong is, is het te vroeg om te trouwen, als men oud is, is het te laat. Eene vrouw heeft veel noten op haren zang en veel gebreken ; als men alleen is, is men vrij ; 't zijn niet al rozen in het huwelijk ; de tijden zijn slecht en de kinderen lastige schreeuwers ; ge kunt u deertijk mispakken en als ge eens getrouwd zijt 't is altijd :

Man kom 't avond vroeg naar huis
Waat wiegen kunt ge 't huis.

En wat de bruid beireft :

Als de bruid zit in de schuit,
Dan zijn alle liedjes uit.

* * *

Ja, van dit alles is veel waar. Maar als ge klein waart, hebt ge ook uwen last niet medegebracht en zijt ge niet ook een schreeuwer geweest in het huishouden ?

De philozoof Diogenes ging eens in vollen dag met eene lantaarn naar eenen man zoeken zonder gebreken, en kloeg dat hij er geenen vinden kon ; zijn eigen zelven niet beziende, daar hij op de markt in eene ton woonde als een krankzinnige.

Niemand is er zonder gebreken ; niets is volmaakt op deze wereld, en liet ge u eene vrouw bakken, ze zou nog de eene of andere bluts of buil meebrengen.

En zijn de tijden slecht, ze zijn altijd slecht geweest ; en zonder moeite is niets in de wereld ! Zonder moeite nog geen graantje ; er is altijd strijd voor 't leven.

En beziet maar sommige jongmans die niet trouwen : hoe velen die tot last dienen van hun eigen en van een ander, en hebben ze het geluk van oud te worden, dit geluk wordt een ongeluk, daar ze veeltijds zonder toom van het goed spoor afdolen en slechts al morrend en in verdriet van eene baatzuchtige hand wat voedsel en wat oppas krijgen.

Zeker, er is eene uitzondering voor geestelijken, kloosterlingen en enkele uitverkorenen, en, wijl ze voor God leven en den evenmensch, waakt er over hen eene bijzondere Voorzienigheid.

Die verheven staat is een bijzondere roep ; die personen zijn de helden van de wereld. Maar buiten de geestelijken en eenige zeldzame uitzonderingen, is trouwen gewonnen.

* * *

En waarom ?

Omdat trouwen de regel is, de gewone weg, dien Adam, onze eerste vader, en Eva, onze eerste moeder, over 6000 jaren ons onder de zegening des Scheppers hebben voorgebaand.

Trouwen is het woord, trouwen is de wet, trouwen is het orde ; uit trouwen volgt huishouden ; uit trouwen volgt huiszegen ; getrouwd gaat men arm aan arm de kronkelbaan des levens in ; *ongetrouwd* gaat gij veeltijds zonder steun, hoe langer hoe banger, en eindelijk valt ge, zonder een vriend die uwe oogen sluit.

Gedeelde smart, halve smart,
Gedeelde vreugd, dubbele vreugd.

Eenieder heeft medeogen met eenen echtgenoot, met eene echtgenoote, die ongelukkig is ; maar niemand met een verharden jongman.

Hij is alleen in de wereld.

Eens dit punt beslist, jongmans, dat ge zult trouwen, en wanneer en met wie ? Met de eerste goede gelegenheid en daarom, jongmans, laat u niet verleiden ; ziet uit de oogen.

Trouwt niet alleen om het geld. Nooit heeft geld alleen aan iemand geluk gebracht. Trouwt niet alleen voor de schoonheid ; schoonheid is *têer en bedrieglijk* : maar aanziet de familie, de opvoeding, de Religie ; doet uwe keus, en dan, eens uwen schat gekozen, vooruit is het woord, onder de hoede der Voorzienigheid.

1899.

Binnenlandsche gebeurtenissen van gewicht.

Januari. — *Ministeriele krisis.* — De leden van het kabinet, niet t'akkoord zijnde over de kieshervorming, nemen de heeren de Smet de Nayer en Nyssens hun ontslag. De heeren Liebaert en Cooreman vervangen hen. Minister Vandenpeerboom wordt kabinetshoofd.

Woelige zitting in de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers. Demblon wordt voor acht dagen uit het Parlement gesloten.

Februari. — De beweging neemt toe in vele steden, tegen het eenmalig stelsel.

Maart. — Koningin Henriette van België is erg ziek.

De heer Micha wordt Kamerlid gekozen te Luik in vervanging van den heer Heuse, overleden.

Het gouvernement zet den gewezen priester Charbonnel over de grenzen, omdat hij, door zijne voordrachten, oorzaak verwekt in België.

De Zwanze-hoogeschool te Brussel valt in duigen bij gebrek aan... geld en leerlingen; professors waren er in overvloed.

April. Het ontdekkingsschip *Belgica*, dat naar de Zuidpool vaarde, en dat men dacht vergaan te zijn, loopt binnen te Punta Arenas. De heer de Gerlache kondigt den dood aan van luitenant Danco.

Het nieuw socialisten paleis wordt te Brussel ingehuldigd.

Minister Van den Peereboom legt een nieuw kiesontwerp neer.

Mei. — Eene beweging ontstaat tegen het wetsontwerp neergelegd door den heer Minister Vanden Peereboom. De heer Woeste trekt er hevig tegen ten velde.

De gemeenteraden der omliggende gemeenten van Brussel teekenen verzet aan tegen hunne inlijving bij de hoofdstad.

Eene betooging tegen het nieuw ontwerp van kieswet heeft plaats te Brussel ; eene botsing ontstaat op het onzijdig gebied ; de heeren Vander Velde en Furnémont worden aangehouden.

Juni. — Opening der Provinciale Tentoonstelling van Oost-Vlaanderen te Gent. Zeer wel gelukte tentoonstelling. Meer dan twee duizend tentoonstellers laten er hunne voorbrengselen zien. Vier honderd maatschappijen nemen deel aan het feestendig festival Prins Albert woont de opening bij, in tegenwoordigheid van meer dan 30,000 personen.

De meetingen en betoogingen tegen het ontwerp van kieswet duren voort.

Er grijpen zeer woelige zittingen plaats in de Kamer. De socialisten gedragen zich zoo brutaal en kinderachtig, dat men denken zou dat het weigevende lichaam in eene speelschool herschapen is.

Juli. — Eene parlementaire kommissie wordt ingesteld om de verschillende voorstellen te onderzoeken nedergelegd voor de hervorming van de kieswet.

Het kartel wordt te Antwerpen gesloten tusschen liberalen, socialisten en progressisten.

De heer Lorand, progressistisch kamerlid, verklaart dat hij de evenredige vertegenwoordiging stemmen zal welke voorgedraden wordt door de heeren de Smet de Nayer en anderen.

Bij wordt uitgekreten door de socialisten en progressisten voor een verrader.

Oogst. — De heer Vandenpeereboom en zijne kollegas nemen hun ontslag; alleen de heeren de Favereau en Liebaert blijven.

Meest al de liberale associatiën van het land treden de Evenredige vertegenwoordiging bij.

De heer Brancquart wordt kamerlid gekozen te Soignies in vervanging van den Paquay.

De heeren Mouton, Heupgen, Hambursin en Magoette, allen liberalen, kondigen aan dat zij evenzeer de evenredige vertegenwoordiging zullen stemmen.

De socialisten beginnen hunne stemmingstaktiek in de Kamer. Zij willen niets hooren van de E. V.

Ontholling van het standbeeld van vader Willems te Gent, prachtige stoet. Opening van het 25e Nederlandsch Taal en letterkundig Kongres te Gent.

September. — De Kamer vangt de bespreking aan der wet op de E. V.

Prins Albert wordt tot de graad van majoor verheven.

Op het laatste oogenblik, sluit de *Ligue libérale*, van Brussel een verbond met de *Association libérale*, met het oog op de gemeentekiezingen.

Koning Leopold bezoekt op het onverwachts, incognito, de Provinciale Tentoonstelling te Gent ; hij is zoodanig voldaan over dat eerste bezoek dat hij 's anderendaags officieel *(in pala)* terugkeert ; onbeschrijfelijke geestdrift. Meer dan 30,000 personen juichen den koning luidruchtig toe.

Oktober. — De gemeentekiezingen grijpen plaats ; in het algemeen genomen, blijft de toestand dezelfde ; de verhouding der partijen verandert weinig of niet.

Mgr Stillemans verbiedt aan priester Daens voortaan nog het priesterkleed te dragen, omdat hij geweigerd heeft zich te onderwerpen aan het bisschoppelijk verbod zich als kandidaat te laten voordragen voor de gemeentekiezingen te Aalst.

Men kondigt het huwelijk aan van prinses Stefanie, die in den echt zou treden met graaf Lonyai.

Een ambulanciedienst voor Transvaal wordt in België ingericht.

Eugène De Graeve (een der broeders Rorique), keert terug in België.

De *Belgica* loopt binnen te Boulogne-aan Zee.

November. — De fameuze sterrekijker Falb die het vergaan van de wereld aankondigde, wordt feitelijk beschaamd gesteld : de 13 November is reeds lang voorbij en de wereld is er nog.

Schrikkelijke ramp aan het Vlaamsch Hoofd te Antwerpen. De brug stuikt in, er verdrinken elf personen.

De expeditie de Gerlache (met de *Belgica*) wordt plechtig te Antwerpen ontvangen.

De evenredige vertegenwoordiging wordt in de Kamer gestemd door 70 stemmen tegen 65 en 8 onthoudingen.

December. — Burgemeester Buls van Brussel geeft zijn ontslag in die hoedanigheid en wordt vervangen door den heer De Mot, eersten schepen.

De Belgische Senaat stemt de nieuwe kieswet en de evenrede vertegenwoordiging ; de wet wordt aangenomen door 61 stemmen tegen 26 en 6 onthoudingen.

Marietje's Nieuwjaarsgeschenk.

Marietje was het eenige dochtertje van M. Verlaet, substituut van het gerechtshof. Met haar lief blozend gezichtje, haar blond krullekopje en haar altijd ratelend tongetje, was Marietje overal 't huis.

Het liefst ging zij nochtans om met Katrien, de vrouw van den cipier; van tijd tot tijd vergezelde zij deze op hare ronde door de gevangenis : zij dartelde levenslustig van cel tot cel en bij hare verschijning helderden de sombere gezichten der gestraften op, want allen hielden veel van haar, gelijk men den zonnestraal lief heeft, die door den met donkere wolken bedekten hemel breekt.

Op zekeren dag, aan het einde van December, trof Marietje in eene afgelegene cel eenen man aan die weende ; verwonderd vroeg 't kind : « Waarom weent gij ? » De man zag op, herkende haar en barstte eenskiaps los : « Weg magistratengebroed ! »

Marietje verschrok, maar gewoon in alles geboortenamd en van de gevangenen met eerbied behandeld te worden, riep het met gebiedend stemmetje :

« Zeg mij waarom gij weent. »

— « Luister, rijkaardskind » bulderde de man opnieuw « ik ook heb een dochtertje, Stiensje, en zijne stem vermilderde « en Stiensje had honger, » en ik heb gestolen, brood gestolen voor mijn » arm kind, en daarom sluit men mij op en zal » daarom uw vader mijne straf vischen, mij doen » veroordeelen. Vertrek of ik verpletter u » en hij hief zoo dreigend de vuist op, dat Katrien verschikt Marietje terugtrok en de deur sloot.

Van dien stond af werd Marietje droefgeestig : geen getweet, geen geschater meer, de rozenwangskens werden bleek en de diep blauwe oogjes konden uren lang strak voor zich uitzien.

M. Verlaet werd ongerust : hij had zijn eenig dochtertje lief als het licht zijner oogen en wanneer hij somber uit de rechtszaal kwam, was een glimlachje op haar aanminnig gezichtje genoeg om hem op te beuren ; en nu lachte Marietje nooit meer, zij was blijkbaar ziek.

Een paar dagen voor Nieuwjaar, vroeg de vader wat Marietje voor Nieuwjaarsgeschenk begeerde, eene schoone pop die « papa » en « mama » kon zeggen of een ander rijk speelgoed.

Marietje vloeg haar vader om den hals en vroeg vleiend :

« Als ik eens honger had, en als gij geen eten » voor mij hadt, zoudt gij dan een brood stelen ? »

— « Wat vraag is dat Marietje ? » Maar eensklaps schoot eene herinnering door zijnen geest, hij dacht op den vader die in het gevang zuchtte, omdat hij voor zijn kind brood gestolen had, en het beeld van Marietje bleek en hongerig verscheen voor zijne oogen ; hij verstond alles.

— « Vader maak dien man vrij, voor mijn Nieuwjaarsgeschenk, » zuisde Marietje's stemmetje aan zijn oor.

's Anderendaags verscheen een dief voor de rechtbank. Tot verwondering der toeschouwers, zat Marietje van den substituut in de eerste rangen, maar wat nog grooter verwondering baarde, was het pleidooi van den substituut, die gewoonlijk zoo streng de straf vergde, en die nu in roerende bewoordingen, die de tranen der rechters zelven afperste, de genade van den brooddief vroeg en verkreeg.

Marietje was opgetogen ; hare oogjes schitterden en hare kaakjes bloozden als vroeger, en toen zij den man die haar zoo ruw behandeld had vroeg : « Breng uw Stiensje bij mij, ik zal haar eene schoone pop en lekkernijen geven » weende hij van blijdschap en kuste hare kleine handjes in vereering.

Maar niemand was zoo gelukkig als M. Verlaet ; hij had een van de daden verricht, waarvan de gedachtenis een gansch leven doorgeurt.

M. Desmaisières,

de achtbare volksvertegenwoordiger van Tongeren, zal op **donderdag 11 Januari**, dag der foor, in het lokaal der Land- en Tuinbouwmaatschappijen, in het Koffiehuis *Allée Verte*, Kielerstraat te Tongeren, van tien ure tot een, de personen ontvangen die hem verlangen te spreken.

BLANKE SLAVINNEN.

In het Katholiek Zondagsblad van Stuttgart, lezen we een bericht, dat de haren te berge doet rijzen.

Te Buda-Pest is de Jood Salomon Bahr met zijne begeleider gevangen genomen, op het oogenblik dat zij 25 Katholieke meisjes naar Constantinopel wilden vervoeren.

Jaarlijks kon het dezen handelaar in blanke slavinnen gelukken, honderden meisjes naar de Turksche hoofdstad te vervoeden, waar zij voor een bedrag van 400 tot 1500 mark « verkocht » worden.

De meisjes worden onder de schoonste beloften van prachtige betrekkingen als kamenier of kindermeid gelokt om, eenmaal in de macht van

---

HET VOLK VAN DEN MIST

Zijne, vervolg.

Grimmig als een wolf aanzag Soa hen beiden, maar op een beveiend gebaar van Olfan sloop zij aan de deur, opende die een weinig en schuifelde door de rest.

— Verbeer u, vrouw, sprak Olfan.

Juanna trok zich terug in de schaduw achter de fakkels en op dit oogenblik hoorde zij eene stem door de open deur zeggen : Ik ben hier, vader.

— Spreek nu op fluisterde Olfan, de speer een duim dichter gericht op Nam's hart.

— Zoo, sprak de offeraar, ga naar den ingang, waar de koning is binnengekomen, en gij zult er drie kapiteins vinden ; leidt hen hierheen.

— En spreek tot geen enkel hunner onder den weg, gaf Olfan hem op.

— En spreek tot geen enkel hunner onder den weg, herhaalde Nam.

— Goed, vader, luidde het antwoord.

Tien minuten gingen voorbij, toen de stem buiten zich liet hooren : de kapiteins zijn hier.

— Laat hen binnen treden, beval Nam.

Alles geschiedde, en drie groote mannen, gewapend met speeren gewapend, traden binnen ; een hunner was 's koning's broeder, de twee andere waren zijne hoezemvriienden. Achter hen werd de deur gesloten.

— Broeders, sprak Olfan, ik heb u doen ontbieden, om u een geheim mee te deelen en u gelegen te doen zijn eener plechtigheid. Zij die als de godin Acs in den poel werd gelinderd, is als eene vrouw terug tot ons gekomen, om mijne vrouw te worden — verbaasd zagen de krijgslieden op — neen, broeders, vraag verder niets ; zoo : het geschied, dat zulks u voldoende weze. En u, Nam, vervul uw ambt.

Dana, voor een wijl, scheen het Juanna een droom toe, een droom waarvan zij nooit meer in staatwas eene juiste herinnering te verkrijgen. Zij erinnerde sich echter dat Olfan aan hare zijdeuwas, dat Nam voor hen stond, met allerlei vreeslie woorden en gebaren de afgoden aanroepade.

Juana's geest was echter ver van de plaats verwiderd ; hij keerde terug naar het skreekamp, in den afschuwlijken nacht, toen zij stond neven Leonard, en Mordanut onder doodsbedreiging verplicht was de parodie van een huwelijk te vertolken. Dit tooneel zag zij terug en dit beeld was gemengd met overwegingen over de spotternij van hem noodlot, hetwelk had gewild dat zij tweemaal de hoofdrol moest spelen in zulk dramas, de eerste maal opdat Leonard haar leven zou redden de tweede maal opdat zij nu het leven redde zou van Leonard.

Tenslotte was het voorbij. Olfan boog en kuste haar d hand en de drie kapiteins riepen luide : Heil, lerderin, heil u, Koningin van het Volk van den Mist.

Juana ontwaakte uit hare verstomming. Wat moest er nu gedaan worden ? vroeg zij zich af. Wat hen er gedaan worden ? Alles scheen verloren, toen eene plotselinge gedachte in haar opwelde.

— Het is dan waar dat ik hier gebiedster ben, is het niet, Olfan ?

— Het is waar.

— En als gebiedster van uw volk heb ik ook macht, niet waar ?

— Zeis over leven en dood, sprak Olfan ernstig, ieder i den lande is uw dienaar en ieder is u gehoorzaamheid verschuldigd, behalve in zaken van goddienst.

— Ged, zegde Juanna en zich dan, op beveleuden boo tot de kapiteins richtende, voegde zij er bij o Nam wijtende : Neem dien man gevangen en zijne dochter met hem.

Olfanstaarde vol verbazing toe en de kapiteins aarzelden ; wat Nam betrof, die aarzelde niet, en had meteenen sprong de deur bereikt.

— Wicht een wijl, Nam, sprak Olfan, zijne speer op hem richtende, wacht een wijl ; de Herderin moet reden hebben om zoo te spreken en het is uw belang haar te panhoeren. Grijpt hem vast, gezellen, het is uwe koningin die beveelt.

De kapiteins grepen hem vast. Nam trachtte zijn mes te trekken, maar daarin niet gelukkende gaf hij zich over zonder verderen tegenstand te bieden. Wat Soa betreft, deze beet en krabde gelijk eene wilde kat en Juanna zag hoe zij trachtte het deurpaneel te bereiken om een bevel kunnen te geven.

— Op uw leven, belet haar die deur te naderen, zegde zij ; ik ga u zeggen waarom.

Olfan's broêr sleurde Soa naar de legerstee en wierp haar daar neer, den punt zijner speer op hare keel zettende.

— Nu, vrouw, is uw wil volbracht, zegde Olfan ; gelieve nu te verklaren wat u tot handelen beweegt.

— Luister, koning en gij ook, kapiteins, sprak het jonge meisje ; deze leugenaars maakten u wijs, dat de Verlosser dood was ? Welnu, hij is niet dood, hij ligt hier neveens in die cel, maar had ik daarover een woord gezegd tot u, zou men hem gedood hebben. Olfan, weet gij, hoe men mijne toestemming om uwe vrouw te worden, afdwong ? Een paneel in die deur werd geopend en hij, mijn echtgenoot, werd mij vertoond, gebonden en den mond gestopt, gehouden over een put in den vloer, leidende ik weet niet waarheen.

« Sterm toe, of hij sterft — zegden zij mij, en om zijn leven te redden, stemde ik toe. Dit was het komplot, Olfan : mij te trouwen met u, deels omdat die vrouw daar, die mijne voedster was, mijne dood niet verlangt, deels omdat Nam in mijne redding een middel zag om zich zelf te vrijwaren voor den toorn des volks. Doch geloof niet, Olfan, dat gij mij lang zoudt gehouden hebben, want het lag ook in hun plan dat gij, zeus dat gij hun niet langer kondet dienen, ook op geheimzinnige wijze zoudt sterven, als iemand die te veel wist.

— Zij liegt, schreeuwde Nam.

— Stilte, beval Juanna ; open gindsche deur, en gij zult zien of ik gelogen heb.

— Wacht een oogenblik, vrouw, zegde Olfan, welke diep bewogen scheen ; indien ik u gedversta, leeft uw echtgenoot nog en de daareven uitgesproken woorden en reden beteekenen niets, daar gij mijne vrouw niet zoudt zijn.

— Zoo is het, Olfan.

— Welnu, thans drijft een gevoel mij aan slecht te zijn en hem te laten sterven, sprak hij langzaam, want verneem dit, o vrouw, dat ik u niet wil opgeven.

Juanna was bleek als de dood, begrijpende dat de hartstocht van dezen man, nu dat er eens aan toegegeven was, niet te bedwingen viel.

— Ik kan u niet opgeven, herhaalde hij. Heb ik u niet steeds goed behandeld ? Heb ik u niet gezegd : zie stem toe of weiger, zooals het u behalt, doch indien gij eens hebt toegestemd, zou ik het intrekken uwer woorden niet dulden ? » Wat heb ik te stellen met de drijfveeren die u deden handelen ? Mijn hart hoorde uwe woorden en geloofde ze. Ik aanzie u als mijne vrouw, want zegen en erd zijn bindend bij ons volk. Het is te laat ; gij zijt mijn eigendom en ik kan niet dulden u te zien terugkeeren tot een ander man, al was hij ook uw echtgenoot voor mij.

— Mocht ik dan de moordenares worden van mijn eigen echtgenoot ?

— Neen, ik zal hem beschermen en des noods in staat stellen uit het land te ontkomen.

Juanna stond daar stil en wanhopig, toen een scherp en luid spotgelach van Soa haar als een zweepslag in het gelaat striemend neerviel en haar uit de verdooving deed ontwaken.

— Koning, sprak zij, ik bang af van uwe genade ; gij hebt het recht te zeggen dat gij steeds gordertierend waart tegenover mij ; nu smeek ik u : laat het einde zijn zooals het begin was, opdat ik mij eenwig uwer moge herinneren als de edelste der mannen, zoo edel als diegene, welke vandaag voor mij gestorven is. Koning, gij zegt dat zij mij bemint ; zeg mij dan, zoo mijn leven afhing van een woord uwer lippen, zoudt gij dat woord ongesproken laten ?

« Gij kost mijn geval : ik heb u voor een wijl bedrogen. Maar gij, wrong hart groot is, zult gij mij binden door eenen eed als dezen, mij afgedwongen om hem, dien alleen ik kan beminnen, te redden uit de klauwen dezer oomenschen ? Is dat zoo, dan heb ik mij bedrogen in u, want tot hiertoe heeft ik u voor een man, die liever zou sterven er bij zoo laag vallen zou, eene hulpelooze vrouw te dwingen hem te trouwen, eene vrouw wier eenige misdaad het was u te bedriegen, om haren echtgenoot te redden. »

Zij zweeg en, hare handen te samen voegende als in gebed, staarde zij met onderzoekende oogen hem in het gelaat ; vervolgens, daar hij niet sprak, ging zij voort :

— Koning, nog een woord meer heb ik u te zeggen. Gij zijt de sterkste en kunt mij nemen ; doch mij binden kunt gij niet, want dit uur zou mijn laatste zijn en het volgend uur zoudt gij niets meer bezitten dan uwe verloren eer en eene doode bruid.

Olfan was op het punt van te antwoorden toen Soa, vreezende dat Juanna's pleidooi 's koninga hartstocht zou overwinnen, uitriep : Laat u niet verleiden, koning, door de schoone taal eener vrouw, of door de ijdele bedreigingen dat zij haar zelven dooden zal. Zij zal zich niet dooden, ik ken haar veel te goed, want zij houdt nog te veel aan het leven ; en spoedig, als gij eens gedrouwd zijt, zal zij u ook het hebben, want het is der vrouwen gewoonte te beminnen wie haar meester is. Daarenboven, die man, de Verlosser, is haar echtgenoot niet, teazij in naam ; want sedert maanden ben ik bij haar en weet dus alles. Neem haar dus, koning, neem haar, of leef om haar verbes te betreuren of heel uw leven uw onnozelheid te beklagen.

— Ik wil de valschheid van die slavin niet beantwoorden, zegde Juanna, rechtstaande en fier het hoofd verheffende, en het ware weerdiger van u niet waar haar te luisteren ; ik heb gesproken, Olfan, doe thans uw wil ; wees groot of klein, wees edel of laag, zooals uw hart u leert.

En plots zook zij neer tegen den grond en haar lang haar over haar gelaat strijkend, borst zij los in bittere tranen.

Tweemaal aanzag de koning haar, dan wendde hij het hoofd af, alsof hij haar niet langer dorst aanschouwen en sprak, de oogen naar den muur :

— Sta recht, vrouw, zegde hij stil, en staak uw geween, want uw wil zal geschieden ; gij zijt vrij ; ik ken maar een wensch : de uwe, doch keer uw gelaat van mij af, laat ik u bidden, want mijn hart breekt van liefde tot u en ik kan niet neerblikken op dat, wat ik verloren heb.

Snikkend, doch vol bewoordering en verbazing voor de edelmoedigheid van dezen wilde, stond Juanna recht en murmelde dankbetuigingen, terwijl de kapiteins ongeloovig toeschouwden en Soa allerlei verwoekingen uitbraakte.

— Bedaak mij niet, sprak hij vriendelijk, het is alsdan gij, die in alle harten leest, ook leest in het mijne, alwel dat gij het gekneed hebt naar uw verlangen ; nu, met liefde gedaan hebbende, laat ons oorlogen. Vrouw, zegde hij tot Soa, welk is het geheim dezer deur ?

— Zoodat het zelf snauwde Soa hen toe ; hen is gemakkelijk te vinden als gij het zens kent — juist gelijk een vrouwenhart, Olfan. Of als gij het niet vindt moet gij het overweldigen — juist gelijk vrouwenliefde, Olfan. Gij die zoo beheudig zijt in het vinden eener bruid, hebt mijn raad niet noodig om een deur te openen, want toen ik u raad gaf in de eerste dezer zaken, hebt gij niet geluisterd. Olfan, doch hebt u laten verteederen door tranen, die gij had moeten wegkussen.

Juanna hoorde die taal en van dit oogenblik gevoelde zij dat het tusschen haar en Soa voor altijd gedaan was.

— Drijf dan uw speer in hare keel, beval Olfan tot zijne gezellen, en steek tot zij spreekt.

Soa voelde het staal en toen, vreezend voor de dood, ontsluierde zij het geheim der deur.

— Dat wij dan maar ineens de plaat poetsten, baas. Ik heb eenen uitweg gevonden naar den berg.

— Kunnen wij vluchten en de Herderin achterlaten, Otter ? Sedert ik hier lig zijn er altijd maar twee kerels mij komen bezoeken, van tijd tot tijd, want zij wanen mij machteloos. Laat ons of vast die twee bandieten grijpen, als zij binnen komen en hunne messen afnemen, want wij zijn ongewapend. Daarna kunnen wij zien wat er ons te doen staat ; ook zullen wij dan hunne sleutels hebben.

— Heel goed, baas, dat is een begin. Neem zij mijnen stok maar.

— En gij, wat zult gij doen ?

— Heb geen vrees, baas. Hebben die kameraden licht bij hen ?

— Ja, zeker, Otter.

— Welnu, ik zal ik wel in een paar minuten een wapen gereed hebben.

En, de koord van den stok los makende, begon hij deze zooveel mogelijk uit te trekken.

— Nu ben ik klaar, baas, waar gaan wij staan ?

Dat is weer een kolfken naar mijn hand.

— Hier, zegde Leonard, hem naar de deur brengende. Wij zetten ons in de schaduw, elk van weerszijden de deur, en als de offeraars binnen zijn, de deur terug gesloten hebben en begonnen uit te zien naar mij, dan springen wij er binnen op. Maar vooral geen lawijd.

(Wordt voortgezet).